

Kommunförbundet
Kalmar län

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

**Motivation leder
till framgång**

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund	2
Motivation leder till framgång	2
Projektets organisation	4
Uppstart	5
Projektet i siffror	15
"Mjuka värden"	19
Slutsatser	24
Vad har gjort skillnad?	25
Analys	27
Det vi inte kunde förutse: Covid 19	28
Slutreflektion	30

Bilder: unsplash.com

Kommunförbundet Kalmar län

Nygatan 34, Kalmar

Post: Box 743, 391 27 Kalmar

0480-45 67 00

info@kfkl.se

Kommunförbundet
Kalmar län

Sammanfattning

Projektet Motivation leder till framgång är ett skolprojekt där våra unga i nio av länets kommuner har berörts. Totalt har tre gymnasieskolor och sex grundskolor medverkat. Det har finansierats av ESF (Europeiska Socialfonden) och pågått från 1 september 2017 till 31 aug 2020.

Projektet är till stor del en fortsättning av tidigare projekt Plug in och Plug in 2.0 där fokus var ungdomar i åldern 15–24 år, ungdomar i skolan, elever som gjort studieavbrott och nyanlända. Plug in och Plug in 2.0 gav goda resultat och tydliga framgångsfaktorer och var ett individcentrerat arbetssätt som man nu ville följa upp och arbeta vidare med.

Projektets arbete har styrts av direktiv som inneburit ökad närvaro i skolan och förbättring av studieresultat. Då både grund- och gymnasieskolor varit representerade har även mål som behörig till gymnasiet och minska avhopp från gymnasiet varit viktiga.

På samtliga skolor har coach/heltidsmentor funnits, men över tid har skolornas verksamhet styrt hur coachens arbete och funktion sett ut och till viss del förändrats sedan start. Detta har inneburit att roll och arbetssätt varierat på respektive skola.

Projektet har tagit fram rutiner och riktlinjer kring närvaro, att upptäcka, kartlägga och tidigt reagera på frånvaro. Coacher har arbetat med motiverande samtal och elevers egna ansvar för sina studier. Eleverna har fått hjälp med studiestöd där studieteknik, planering och rutiner ingått, stöd en-till-en, i mindre grupp eller i helklass har erbjudits. Läxhjälp och inläsning till prov har också funnits. Coacherna har medverkat till ökad trygghet och elever har fått hjälp att lyckas vilket stärkt självkänslan och självförtroendet. Centralt för coachens roll har varit en extra vuxen på plats som finns tillgänglig och som inte är undervisningsansvarig eller betygssättande.

På gymnasiesidan har samverkan med samarbetspartners utanför egen verksamhet varit viktig och på två skolor har även det kommunala aktivitetsansvaret ingått i projektet. (Aktivitetsansvaret innebär att hemkommunen löpande ska hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som tillhör målgruppen för aktivitetsansvaret är sysselsatta. Kommunen ska erbjuda ungdomarna lämpliga individuella åtgärder. I första hand ska åtgärderna syfta till att ungdomarna börjar på eller återupptar en utbildning, i andra hand att de får en annan sysselsättning som exempelvis arbete. Kommunen ska föra ett register över de ungdomar som omfattas och insatserna måste dokumenteras på ett lämpligt sätt).

Kartläggningen visar att stora framgångsfaktorer är samverkan mellan olika funktioner på skolan och rutiner kring frånvaro. Flexibilitet och bemötande är lika viktiga som studiestöd och läxhjälp.

Statistiken visar att projektet lyckats minska frånvaron och öka studieresultatet bland projekteleverna. Totalt har 603 elever deltagit i projektet.

I projektet har det även ingått en del som faller under Nationellt kompetenscentrum anhöriga, en del av ett pilotprojekt där man arbetat med identifiering och analys av målgruppen Unga omsorgsgivare – metodutveckling kopplat till forskning. Denna del redovisas i egen rapport, och kommer inte belysas här.

Bakgrund

Åren 2012–2017 genomfördes en ESF satsning för att motverka studieavbrott från gymnasiet, projektet var en nationell satsning och involverade cirka 11,000 unga inom 80 kommuner i åtta regioner.

Projektet belyste flera framgångsfaktorer men även att det fanns faktorer att arbeta vidare med samt vikten av att involvera grundskolan i projektet. Önskemålet var att kunna arbeta med elever på högstadiets samtliga klasser men pga. ESF minimiåldersgräns för deltagande elever har endast elever som fyllt 15 år kunnat delta.

Motivation leder till framgång

I Motivation leder till framgång har följande skolor deltagit, Västerviks gymnasium, Vimmerby gymnasium samt Astrid Lindgrensskolan i Vimmerby, Kristinebergskolan, Vallhallaskolan (sista året har Rödsleskolan tillkommit) i Oskarshamn, Parkskolan och Krungårdsskolan i Mönsterås, Kalmarsunds gymnasieförbund och Åkrahällskolan och del av projektet Paradisskolan i Nybro.

Skolorna i projektet har som gemensamt syfte haft att på olika sätt öka motivationen hos elever som riskerat att inte kunna söka in på gymnasiet eller riskerat att inte fullfölja sina gymnasiestudier. Ungdomar som varken befinner sig i studier, aktivitet eller arbete, identifiera eventuella hemmasittande elever.

Genom att i de olika delprojekten jobba med coachning, mentorskap, praktik, snabb uppföljning av frånvaro, stöd till lärare och bygga nya team runt eleverna samt utbyta erfarenheter regionalt, skapas nya arbetssätt för att nå den gemensamma målsättningen; ökad motivation som leder till ökad närvaro och högre meritvärden.

Utifrån projektet har det funnits coacher anställda på varje skola som arbetat praktiskt med ungdomarna och varit utöver ordinarie undervisande personal.

Arbetet har utgått utifrån ett individcentrerat arbetssätt där eleven stått i centrum. Möjlighet att stötta vid behov, flexibla lösningar, samverkan och frånvarokontroll med snabb återkoppling har varit framgångsfaktorer.

På flera skolor har nya rutiner främst kring frånvaro utarbetats.

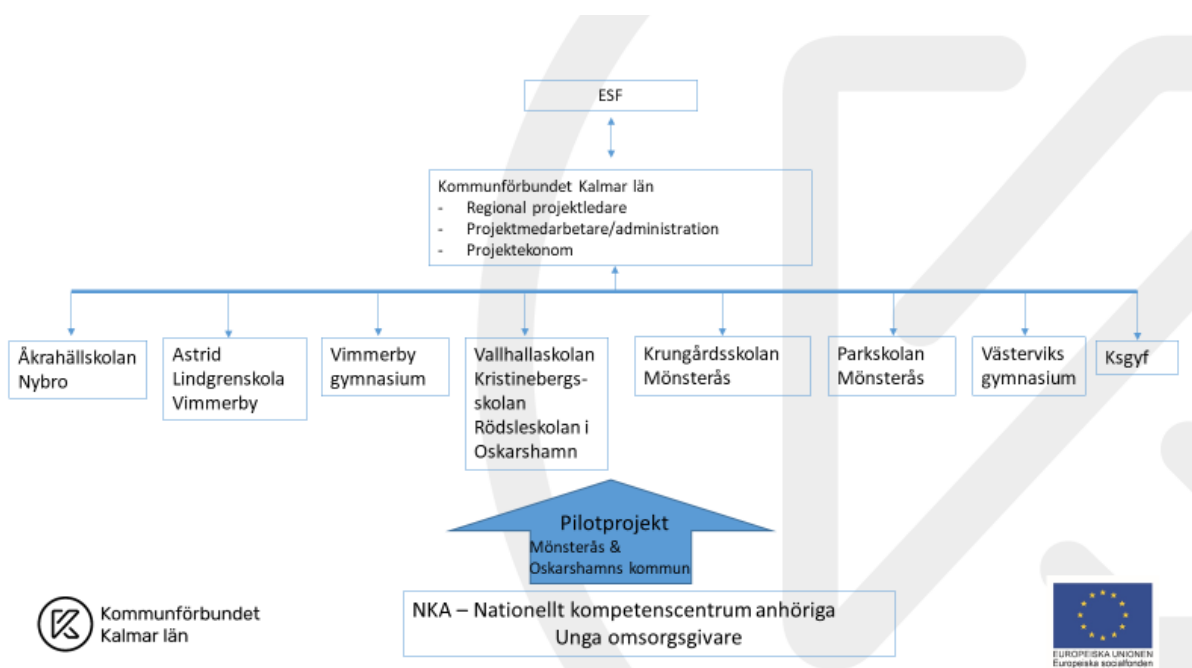
Under projektets gång har coacherna genomgått en 7tjugo-utbildning som legat till grund för motivationssamtal och förändringsarbete.

7tjugo är en kombination av grundutbildning i empowerment-pedagogik och det finns ett omfattande metodmaterial att använda i arbetet med barn och tonåringar. Fokus ligger på personlig utveckling och förändringsprocesser. Materialet kan användas när man arbetar enskilt med individer men även i grupparbete med hel klass.

Centralt har varit att man arbetat med involveringspedagogik och lösningsfokuserat förhållningssätt. Viktigt var att skapa relationer för att öka motivationen, samt viljan att göra saker tillsammans och lyckas. Relationen till eleverna har spelat en avgörande roll.

Naturligtvis har det under projektets tre år funnits omsättning av personal som gjort att samtliga inte kunnat tillgodogöra sig 7tjugo-utbildningen, vilket varit en sårbarhetsfaktor.

Projektets organisation

Uppstart

Då skolornas upplägg ibland skiljt sig åt, kommer nedan en kort presentation och beskrivning av hur arbetet sett ut på respektive skola.

Astrid Lindgrensskolan och Vimmerby gymnasium

Vimmerby planerade att arbeta med elever i årskurs 9 som har haft det jobbigt med motivationen i skolarbetet, hög frånvaro, låga meritvärden och betyg.

Projektet vände sig också till elever som gick på gymnasiet och var presumtiva avhoppare på grund av brist på motivation, avsaknad av fullständiga grundskolebetyg eller felaktigt studievägsval.

Även ungdomar som befunnit sig i varken studier, aktivitet eller arbete och eventuella hemmasittare.

Astrid Lindgrensskola, grundskola fk-åk 9 cirka 500 elever

En heltidsanställd coach som fungerat som resurs i helklass, men som har haft eget rum att tillgå då elever behövde gå ifrån eller ha stöd utanför klass. Fungerat som mentor för projekteleverna och i en klass tillsammans med andra lärare. Eleverna har erbjudits hjälp med att strukturera upp och få rutiner kring skolarbetet, studieteknik och läxhjälp. Coachen har även varit ansvarig för närvarokoll och snabb uppföljning vid frånvaro skett till hemmet. Motivationssamtal med projekteleverna där coachen jobbat med elevens förhållningssätt och det egna ansvaret, snabb feedback på förändring och prestation.

Arbetet har byggt på relationer och att förändra tankesätt kring hur eleverna ser på skolan och sitt eget ansvar. Coachen har medverkat vid uppstarten av terminerna på "lära känna varandra"-aktiviteter och att vara känd och synlig på skolan har varit viktigt.

Coachen har medverkat vid elevhälsateam där elever aktualiserats och kunnat bli projektelever, eleven har fortsatt att tillhöra sin klass och har inte plockats bort.

Coach har arbetat i nära samverkan med elevhälsateamet och det finns god samverkan med coach på gymnasiet vilket gett extra trygghet.

Vimmerby gymnasium, Studieförberedande och yrkesprogram samt IM-program, cirka 500 elever

En heltidsanställd coach, arbetat med samtliga program förutom IM-program. Har haft kontakt med de elever som har haft svårast nå målen och även enstaka hemmasittande elever. Cirka 25 elever i projektet, har egen lokal dit elever kommer för stöd, kan även möta upp elever utanför skolans lokaler. Tät samverkan med elevhälsateamet. Projekteleverna valts ut i samråd med rektor och kurator, och coachen har haft mandat att "välja" vilka elever som kommer in i gruppen utefter hur gruppen sett ut.

Fokus har lagts på elever i åk 1 men även andra elever som funnits i gruppen, möjlighet att få ett andra år som projektelev har funnits.

Liknande motivationsarbete som grundskolans coach, inget frånvaroansvar har funnits men vid signaler om stor frånvaro och att elev eventuellt ska ha kommit med i projektet gjordes en kartläggning kring vad frånvaron berott på.

Samarbeten med projektgrundskolan och besök i åk 9 för att underlätta vid övergång till gymnasieskolan. Viktigt med besök på grundskolan och att ha samverkan för att säkerställa relation och mandat.

Skolorna samverkat och en frånvarorutin har utarbetats som ska användas på samtliga enheter.

Västerviks gymnasium

Projektet har vänt sig till elever som av olika anledningar är i riskzonen för att avbryta sina studier på introduktionsprogrammet (IM). Orsaken till detta kan vara stor frånvaro/svårigheter av olika slag att ta till sig undervisningen. Projektet har även innefattat samtliga elever som studerar på IM-programmet; IM-språk och IM-ind.

Motiverande och studiestöttande insatser för elever som går på introduktionsprogrammet där fara finns för studieavbrott.

Fokus har legat på heltidsmentorernas arbete på introduktionsprogrammet (IM-språk och IM-ind). Detta arbete ska ha haft ett coachande förhållningssätt där ett helhetsgrepp om elevens skolsituation varit i fokus, exempelvis skolnärvaro. Syftet var att mentorn tidigt ska kunna bidra med olika adekvata åtgärder för att stötta elevens skolgång med exempelvis med hjälp av andra interna och externa aktörer (elevhälsan, praktiksamordnare, andra myndigheter)

I Västervik hade man en tydlig bild redan vid start, av att använda sig av heltidsmentorer i projektet, vilket gjorde att det fanns en tydlighet i rollen och inriktningen har varit förankrad hela vägen upp till politikernivå.

Västerviks gymnasium, tio nationella program och IM-program, totalt cirka 1 000 elever

Heltidsmentorerna har varit tre till antalet och arbetat heltid. Mentorerna har haft egna grupper av elever men man "täcker" upp för varandra. Mentorerna har funnits i egna lokaler och eget arbetslag, arbetat enbart med IM-programmet. Många av eleverna är ensamkommande eller från familjer med annan kulturell bakgrund vilket har gjort att fokus inte alltid finns på undervisning utan på andra faktorer som påverkar elevernas studier. Mentorernas insats och stöd i detta har möjliggjort för lärare att fokusera enbart på undervisning och tydliggjort olika roller.

Mentorerna har arbetat med att fånga upp elever, lotsat och väglett vidare vid behov. Rutiner och nya riktlinjer kring närvaro har utarbetats och frånvaro kartläggs. Daglig koll på närvaro/frånvaro och man har haft kontakt med vårdnadshavare/god man då det behövts.

Urvalet av elever görs i samråd med elevhälsoteam. Mentorerna har varit en länk mellan elev-lärare-elevhälsa.

Arbetslaget har arbetat efter 7tjugo-modellen med motiverande samtal och elevens egna ansvar för sin utbildning, man har erbjudit stöd och läxhjälp. Man har erbjudit stöd men inte haft undervisningsansvar, språkutvecklande aktiviteter har genomförts. Friskvårdstimmar och studiebesök har schemalagts och genomförts och nära samarbete med KAA har upparbetats. Olika tema som livskunskap, olika värderingsövningar och föreläsningar har varit schemalagda och hjälpt mentorerna skapa relationer till eleverna. Relationsskapande arbete har varit viktigt.

Mentorerna hjälper till vid samordning kring sociala frågor, vilket gjort att det blir en tydligare fördelning mellan vad coach och undervisande lärare gör, en positiv effekt som varit avlastande för undervisande lärare.

Samverkan med samarbetspartners har ökat och det finns nära kontakt med sociala myndigheter, polis, försäkringskassa och arbetsförmedling och elever får hjälp att "hitta rätt".

Vallhallaskolan, Kristinebergskolan och Rödsleskolan i Oskarshamn, Oskarshamns kommunfokus i ansökan:

Oskarshamn planerar att arbeta med årskurs 9-elever, flickor och pojkar, i kommunernas skolor med hög frånvaro och/eller låg studiemotivation. Skolan har även vara pilotprojekt i det arbete som Nka har gjort.

Vallhallaskolan, grundskola fk-åk 9 ca 600 elever

En heltidsanställd coach inom projektet men det finns flera coacher på skolan.

Startade ofta upp dagen i klass med projektelever men vid behov gått ifrån och eleverna fått stöd i mindre grupp eller en till en. Ansvarat för cirka 18 elever, daglig närvarokontroll med snabb återkoppling. Studie och läxstöd, hjälp med struktur och planering. Elever har fått hjälp i provsituationer. Coachen har god och tät kontakt med elevhälsoteamet och närvarat vid elevhälsamötet. Projekteleverna har valts ut av elevhälsoteam och speciallärare, frivilligt att vara med i projektet men ses av eleverna som positivt och fler elever än de som får plats har velat vara med.

Coachen har främst arbetat med relationsbyggande och motivationshöjande samtal. Enskilda samtal med elever kring motivation och eget ansvar. Under projektets gång blivit mer helhetstänk kring hela elevens mående och sociala situation än att enbart fokus på studiestöd. Första kontakterna med elev som erbjuds plats i projektet är oftast en till en för att lära känna varandra. Viktigt att relationen fått ta den tid det tar så att eleven känt sig trygg, först efter det har man kunnat arbeta vidare och ställt krav.

Under första året hade coachen eget rum, under andra året kunde man på grund av platsbrist inte erbjuda det, utan coachen blev hänvisad till lediga grupprum. Det visade sig påverka både tillgänglighet och trygghet så under tredje året löste det sig med att dela rum med annan verksamhet vilket fungerat bra.

Kristinebergskolan, grundskola fk-åk 9 cirka 350 elever (flera elever med invandrarbakgrund)

En coach som arbetat heltid tillsammans med "stödet" i ett eget arbetslag.

Första året arbetade man mycket med att höja studieresultatet, det vill säga höjning av betyg/meritpoäng med stöd och läxhjälp vilket gav visst resultat. Efter utvärdering breddade man måluppfyllelsen till att även innefatta mer "mjuka värden" som att stärka upp självkänsla, social kompetens och inkludering i sociala sammanhang. Att ge eleverna självförtroende kring att lyckas i skolan för att få en mer långsiktig förändring. Ibland har detta lett till att mätbara värden som närvaro på skolan och meritpoäng inte alltid visat den totala framgången hos vissa elever. En elev har kanske marginellt ökat sin närvaro i skolan men har deltagit i flera aktiviteter utanför skolan och på så sätt fått en mycket bättre social tillvaro, vilket

är ett lika bra och viktigt resultat.

Nya rutiner och riktlinjer har tagits fram för arbetslaget. Dagarna började med en gemensam uppstart tillsammans i arbetslaget för att fördela arbetet under dagen och en frånvarokoll. Det har funnits en planering för dagen men den ändrades ofta utifrån akuta behov. Coachen har funnits med som stöd i klassrummet eller utanför klassrummet. Stödet har erbjudit hjälp, planering och stöd i undervisningen. Coachen har funnits tillgänglig för samtal, hjälpt och stöttat vid konflikter, tillgänglighet och öppenhet har varit viktigt.

Viktigt att alla samverkat kring eleverna och att alla elever är "allas" elever.

Projekteleverna har föreslagits via elevhälsoteamet men arbetslaget har avgjort om eleven passar in i nuvarande grupp. Det är 15–20 elever i gruppen och det gjordes alltid en individuell prövning. Det var elever med låga studieresultat men även elever som har höga meritpoäng men som behöver annat stöd. Arbetslaget arbetade utifrån ett flexibelt arbetssätt och bemötandet har förändrats efter hur gruppen sett ut. Första delen av projektet var det flest flickor men i slutet övervägande pojkar i gruppen.

Rödsleskolan, grundskola fk-åk 9 cirka 300 elever

Skolan har endast varit med sista året i projektet, uppstart hösten 2019, på skolan fanns 2 heltidsanställda coacher.

Upplägg som påminner och följer övriga skolor i Oskarshamn men har varit i ett "uppstartsläge". Coacherna har arbetat i studiehall med undervisnings- och läxstöd. Även hjälpt till i klassituationer för projekteleverna. Bra uppstart och man kom igång snabbt, upplevt att man hela tiden haft bra stöd från ledningen och även haft stöd av övriga skolor i kommunen. Arbetat mycket med struktur och planering, har haft ansvar för olika arbetslag med egna elever men samarbetat tätt och hjälpt varandra vilket varit styrkan i att vara flera coacher på en skola.

En av coacherna fanns på skolan innan projektet och har utifrån det fungerat som fortsatt mentor för dessa elever, har även haft utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare.

Coachen beskriver att upplevelsen av att ha mentorsansvaret påverkar negativt, önskemålet var att inte vara mentor och ha en mer friare roll, helt utanför undervisningsansvar. Eleverna upplever att man kan prata mer öppet och fritt med någon som inte "är lärare".

Då man även arbetat med enskilda samtal har önskemål kring ett eget utrymme funnits men inte kunnat lösas vilket varit negativt. Man har inte kunnat möta upp direkt när elever behövt prata eller varit ledsna utan fått "leta" efter ledigt utrymme. Det kan ibland även vara svårt att hitta varandra.

Krungårdsskolan i Blomstermåla och Parkskolan i Mönsterås, Mönsterås kommun

Mönsterås har planerat att arbeta med årskurs 9-elever, flickor och pojkar, i kommunernas skolor med hög frånvaro och/eller låg studiemotivation.

Elever som riskerade att inte uppnå kunskapskraven och betyg för behörighet till gymnasieskolan.

Även varit pilotprojekt i det arbete som Nka har gjort.

Parkskolan, högstadieskola åk 7-9 cirka 240 elever

En heltidscoach som arbetat utifrån eget upplägg med ca 13 elever. Coachen fanns med i klass för projektelever men mycket stöd/hjälp i enskild grupp. Coachen har haft eget utrymme för projektelever, fanns tydligt schema vilka tider coachen var med i klass, övrig tid fanns coachen tillgänglig i sitt rum. Vid behov kan elev fått redovisa eller genomföra prov hos coachen men coachen har inte ansvarat för betygssättning. Elever aktualiserats på elevhälsoteamet, via lärare eller speciallärare. Coachen har varit inte med på elevhälsoteamet men hade mandat att säga nej till föreslagen elev utifrån ett "grupptänk". Ibland har det varit svårt att avgöra vilka elever som ska vara med i projektet med det fanns ett gott samarbete med elevhälsan, elev har kunnat ha kontakt med både coach och elevhälsa.

Coachen har arbetat med hjälp till självhjälp, motiverande och fokuserat på här och nu, att kunna se framåt. Ledord var välmående, närvaro, struktur, studieteknik och motivation. Coachen har haft dagliga avstämningar med projektelever, tydlig veckoplanering för enskild elev. Det har varit viktigt att synas ute på skolan och att arbeta på att skapa relationer.

Hela skolan arbetar utifrån tankar kring 7tjugo-teorin, coachen genomgått utbildningen och arbetat aktivt med projektelevers självbild, Coachen arbetat med hur självbild, roller och beteende påverkar självförtroende. Efter en positiv utvärdering så bestämdes att hela skolan skulle arbeta aktivt med samtliga elevers självbild vilket man upplever lett till en attitydförändring på hela skolan. Målet var att skapa trygghet och få till ett bättre klimat på skolan, öka medvetenheten kring hur ett beteende påverkar andra beteende, sitt egna och omgivningens.

Krungårdsskolan Blomstermåla, Fk-åk 9

En coach som arbetat heltid/deltid under projektet.

Krungårdsskolan har valt att använda coachen till att arbeta i enskild grupp med elever som har särskilda behov och arbetssättet skiljer sig därför helt från övriga skolor.

Första året arbetade man på Krungårdsskolan som de övriga skolorna med coach i klass och viss tid i mindre grupp på annan plats. Fokus låg på elever som fungerade mindre bra i klassrummet både socialt och undervisningsmässigt. Detta gav inte tillräckligt resultat och man bestämde sig att ändra inriktning.

År två och tre har man haft en särskild undervisningsgrupp med elever som behöver tydlig struktur och mer stöd, där coachen varit en del av teamet kring dessa elever. Undervisningsgruppen är helt utanför vanliga undervisningen och flera elever har eller misstänks ha diagnoser inom neuropsykologiska området. Elevgruppen har bestått av elever i åk 7-9, där åk 9 eleverna har varit projektelever. Eleverna fanns i egen lokal och alla aktiviteter var individuellt upplagda.

Projekteleverna har mötts upp av samma personer varje dag och dagarna börjat och slutat på samma sätt. Strukturen har ökat tryggheten för eleverna och även för vårdnadshavare till dessa elever. Teamet har haft tät kontakt med föräldrar vilket varit positivt.

Lars Kaggskolan , Jenny Nyströmskolan, Kalmarsunds gymnasieförbund

Kalmarsunds gymnasieförbund, som omfattar kommunerna Kalmar, Borgholm, Mörbylånga och Torsås vänder sig till elever inom Introduktionsprogrammet, en grupp som ofta har dåliga skolerfarenheter, med skolmisslyckanden, som tillsammans med en förlorad tro på den egna förmågan är på gränsen att vända skolan ryggen. Kalmar har också arbetat inom KAA arbetat med den grupp som redan befinner sig utanför utbildningssystemet.

Lars Kaggskolan/Jenny Nyströmskolan, gymnasieskolor, studieförberedande och yrkesprogram samt IM-program, cirka 1700 elever.

En heltidscoach som arbetat tätt ihop med ansvarig för kommunala aktivitetsansvaret.

Coachens arbete har främst varit mot Lars Kagg/Jenny Nyströmskolan med fokus på Introduktionsprogrammen, coachen har även arbetat med elever som varit nära avhopp eller redan hoppat av studierna.

Coachen har varit en del av arbetslaget och medverkat vid ledningsgrupp och elevhälsomöten. Elever med stor frånvaro eller på väg att hoppa av aktualiseras och rekommenderas fått kontakt med coach.

Som coach har man mött upp elever vid några tillfällen för att via samtal och kartläggning försöka se vad som är mest hjälpsamt för just den eleven. Samverkan med studie- och yrkesvägledare har varit viktigt, aktiviteter som syftar till att motivera eleven att stanna kvar i skolan med anpassningar har gjorts. Elever kunde då testa annat program och då det behövts fått hjälp med programbyte,

studiebesök och hjälp till andra kontakter om eleven valt att hoppa av. Eleven har då kunnat vara kvar i projektet men då under KAA-delen och haft fortsatt kontakt.

Coachen har haft en mera övergripande roll inom förbundet än på övriga gymnasieskolor i projektet, det vill säga inte haft någon stöttning i undervisning/studieroll.

Coachen har haft mer kortvariga samtalskontakter, för att sedan slussat vidare. Övergripande arbetat med stöd och handledning till lärare. Coachen har arbetat tätt med den person som har kommunala aktivitetsansvaret och del av tiden för coachen har även innefattat elever inom detta.

Den största förändringen man gjort är att man tagit fram nya riktlinjer och dokument kring frånvaro samt en kartläggning kring vad den beror på. Kartläggningen har gett en helhetsbild och man kan snabbare få tillstånd relevanta åtgärder. Inom kommunala aktivitetsansvaret har man arbetat fram bättre samarbete med andra aktörer och övergången från skolan till andra aktiviteter går snabbare och lättare.

Man har utarbetat riktlinjer och dokument kring frånvaro och kartläggning som prövats och används med bra resultat och målsättningen är att man ska använda det på samtliga enheter.

Arbetsrollen har blivit tydligare under tiden och som coach haft möjlighet till att hitta andra lösningar än att elever har hoppat av utbildningen.

Coachen har mött upp i samtal och haft motiverande samtal efter kartläggning, samtalsmetodik som används har varit baserad på Motiverande samtal och enligt 7tjugo-metoden.

Paradisskolan och Åkrahällskolan, Nybro kommun

Nybro har fokuserat på ungdomar 15–20 år som riskerat att hamna i utanförskap, eller som redan har hamnat i utanförskap på grund av bristande deltagande i undervisning och därmed riskerat avhopp från gymnasiestudierna.

På grund av olika omständigheter och personalomsättning har projektet legat vilande under vissa tider i Nybro kommun.

Paradisskolan, grundskola enhet högstadie åk 7-9 ca 340 elever

Skolan har endast varit med under del av projektet.

Sista året har det funnits en coach på deltid som arbetat mer undervisningsbetonat med studiestöd och hjälp utifrån ett pedagogiskt förhållningssätt. Hon fanns även tidigare på skolan så när tidigare coach bytte tjänst ändrades egentligen enbart titel.

Åkrahällskolan, gymnasieskola nationella och IM program ca 500 elever.

Även på Åkrahällskolan har personalomsättning gjort att skolan under en tid inte var aktivt deltagande i projektet. Det har påverkat hur sista året sett ut då man fått starta om från början igen.

Sista året har det funnits en coach på heltid på skolan som delvis arbetat mycket med elever inom IM-programmet men också mot elever inom kommunala aktivitetsansvaret.

Nya riktlinjer kring elever som hoppat av eller inte funnits i gymnasieskolan har utarbetats. Alla ungdomar har blivit kontaktade och även om inte alla kommer tillbaka in i skolan har man täta uppföljningar.

Coachen är med i IM:s arbetslag och man har haft dialog varje vecka kring eleverna. Man har börjat med rektorsmöten och täta EHT kring eleverna vilket har gett ett nytt sätt att se på eleverna. Coachen har arbetat med att fokusera på det som fungerat och att "skoldagen" kan anpassas efter hur eleven fungerat. Viktigt att få till ett bättre mående hos eleven och att det sociala fungerat runt eleven. Coachen har arbetat med nära kontakt och har även enskilda motiverande samtal. Det finns ett tätt samarbete med IM-praktiska där elever har möjlighet att få gå ett år utifrån eget upplägg.

Projektet i siffror

Hur vet vi det vi vet?

På respektive skola har man gjort utvärderingar, de kan se lite olika ut men trygghetsenkäter och olika "temperatur-/puls-mätningar" av vad eleverna tycker om projektet har gjorts.

Samtliga skolor har varje månad rapporterat in deltagarstatistik och en skriftlig lägesrapport.

Under projektets sista år har coacherna regelbundet intervjuats på plats, kring det praktiska arbetet på skolorna av projektkoordinator från Kommunförbundet.

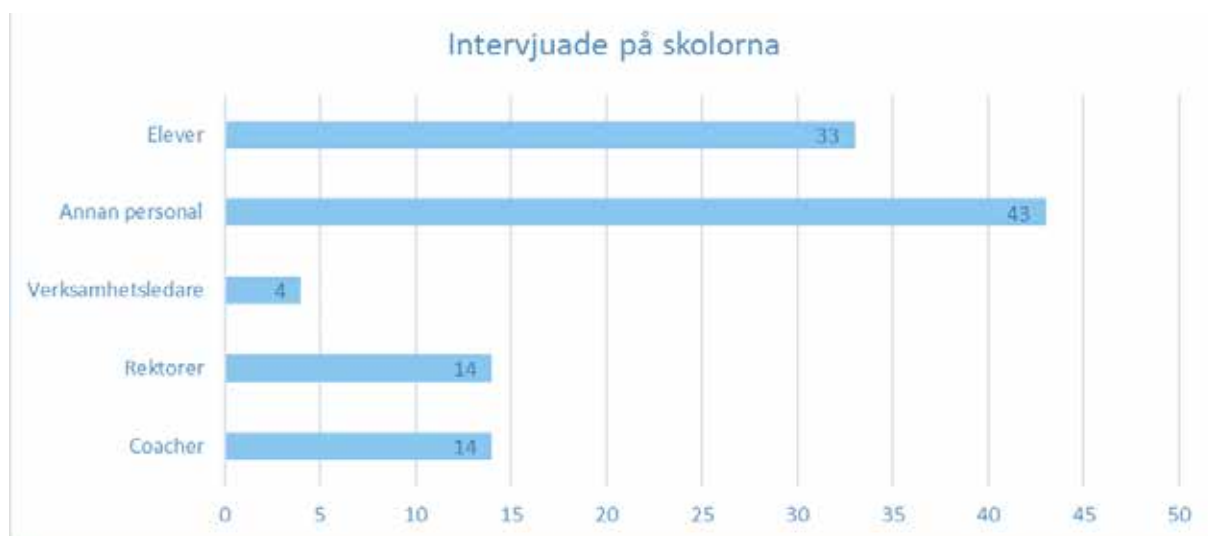
Under projekttiden har VETA Advisor AB utvärderat genom intervjuer under skolbesök. Fokus har varit organisation, genomförande, måluppfyllelse och effekter. På grund av Coronapandemin genomfördes de sista intervjuerna digitalt.

En enkät har skickats ut till elever i åk 9 efter avslutad grundskola till de elever som under år två var projektelever vid gymnasiet. Syftet med enkäten var att få en bild kring hur eleverna upplevt att projektet hjälpt dem. Frågor kring studierna, motivation, beteende och relationer ställdes.

VETA:s handläggare har vid besök ute på skolorna träffat rektorer, coacher, elevhälsateam och elever. Hur många man träffat på respektive skola varierar, då verksamheten varit igång vid besöken och elever ibland inte gått att nå trots bokad möte.

Samtliga skolor har rapporterat in elever som deltagit i projektet regelbundet.

Antalet intervjuade redovisas i tabell nedan.

Statistiken är inte helt tillförlitligt då skolorna inte alltid har rapporterat in fullständiga siffror, ett visst bortfall finns. Vi kan dock se tydliga tendenser och väljer utifrån det att redovisa följande.

Totalt har 603 individuella elever deltagit i projektet under projekttiden. Ett fåtal elever har varit med i projektet dels i åk 9 men sedan även första året på gymnasiet.

Vissa felkällor bör betonas, utifrån regler med underskrifter från deltagande elever vid månadens slut har det inte alltid varit möjligt att rapportera samtliga elever. Detta gäller främst på gymnasiet då elever hastigt blivit förflyttade eller av annan orsak inte skrivit under rapporten. Dessa elever kan då inte räknas med som deltagande trots att de funnits med under en tid i projektet.

Utbrottet av Covid-19 har givetvis påverkat möjligheten att slutföra projektet på planerat sätt. Främst på gymnasiesidan har det varit svårt att etablera kontakt med nya elever och genomföra aktiviteter, mer om detta längre fram.

Har då målet uppnåtts, har elevernas frånvaro minskat och meritvärden höjts?

Vid inskrivning i projektet har samtliga elever haft så hög frånvaro att man riskerat att inte få betyg i flera ämnen. Frånvarons gränsvärde har varierat mellan skolorna, lite beroende på vilka riktlinjer som funnits.

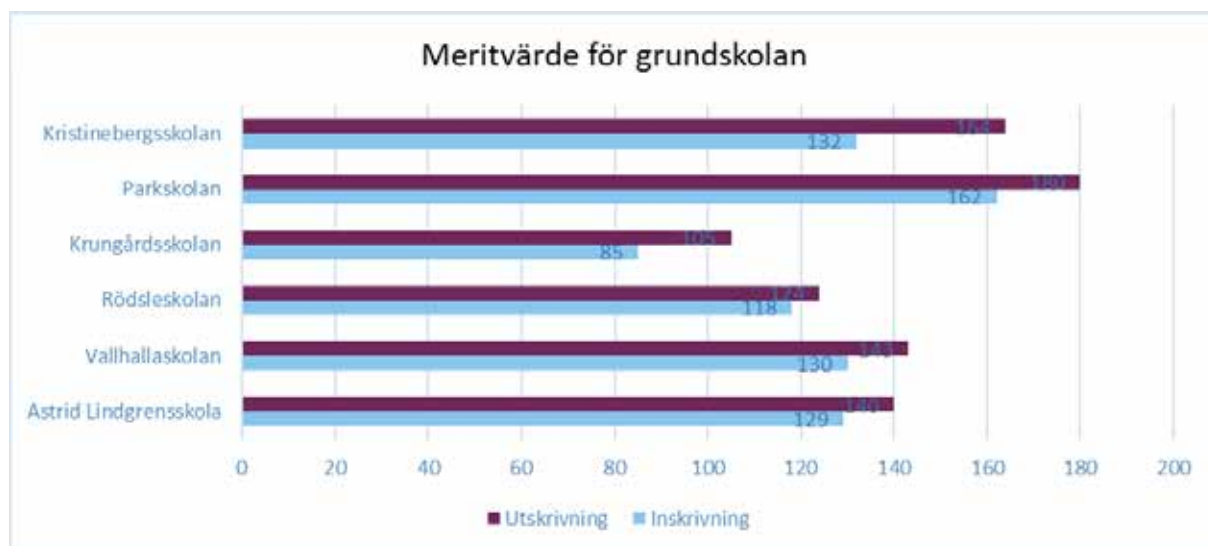
Skola	Medel frånvaro inskrivning	Medel frånvaro utskrivning
Astrid Lindgrensskola	28%	27%
Vallhallaskolan	8%	5,80%
Rödsleskolan	21%	22%
Krungårdsskolan	33,50%	39,50%
Parkskolan	8%	7%

Statistiken visar att frånvaron på tre skolor minskat, kanske inte så mycket som upplevelsen varit men det finns förklaringar som inte syns i siffror. Två skolor har negativa värden som kan förklaras av enstaka elever med väldigt hög frånvaro vilket påverkar medelvärdet. På flera skolor har det upprättats bättre och tydligare rutiner kring frånvaron, vilket lett till bättre och mer konsekvent rapportering. Differensen varierar mellan 3% upp till 20 % bättre närvaro om vi ser till samtliga skolor i projektet. Siffror är dock bara siffror, nog så viktiga men visar inte hela sanningen.

Det som inte heller syns är närvaro inom andra aktiviteter för vissa elever vilket är en nog så viktigt som framgångsfaktor. Att bryta social isolering och öka en ungdoms välbefinnande är utgångspunkt för framgång på sikt. Flera medarbetare påpekar att man fått en annan syn på elevers frånvaro och hur viktigt det är att även den sociala situationen runt eleven fungerar. Elever kan fortfarande ha frånvaro men man vet varför.

Ett annat tydligt mål har varit att öka behörigheten till gymnasiet, det värdet är statistiskt och mer entydigt.

Tabellen nedan visar meritvärden vid inskrivning i projektet och utskrivning på grundskolorna.

Studieresultat har mätts genom meritpoäng och behörighet till gymnasiet. Vid inskrivning i projektet hade 25% av grundskoleeleverna behörighet till gymnasiet. Detta baserat på gymnasiebehörighet, vilket inte behöver betyda att man hade poäng att komma in på det program man helst ville. Vid avslutningen hade 52% (siffra från april) gymnasiebehörighet. Under sista terminen, VT2020, erbjöds projekteleverna att delta i sommarskola vilket lede till att man kunde minska stressen under ordinarie termins slutfas och få extra tid. Upplägget upplevdes som mycket positivt av samtliga, både elever och coacher. Resultatet blev att 34 elever ytterligare blev behöriga till nationellt program och 30 elever påbörjar fortsatt skolgång inom gymnasiets individuella program på de fyra skolor som har rapporterat in i juni 2020.

Ett år efter deltagandet i nian läser 86% av eleverna på ett nationellt program.

Motsvarande siffror från gymnasiet

I projektet har fyra skolor på gymnasienivå deltagit, här skiljer sig upplägg och arbetssätt åt betydligt mer än inom grundskolan. Rollen för coacherna har skiljt sig markant åt, som framgår i beskrivningen av skolorna tidigare. Siffrorna visar därför endast del av verksamheten vilket bör noteras.

På två skolor har det funnits långvariga kontakter med elever inskrivna på nationella program. Där är det lättare att mäta närvaro. Det har även funnits andra lösningar på gymnasiet än inom grundskolan, en del elever har studerat men inte varit fysiskt på plats i skolan även innan Covid-19. De elever som finns inom gymnasiet på ett program faller inom ordinarie system, men för elever inom Kommunala uppföljningsansvaret mäts inte frånvaron på samma sätt. Det som ändå kan mätas är var eleven befinner sig, på ett nationellt program, IM eller inom aktivitetsansvaret.

På gymnasieskolan svarade 216 elever på enkäten kring frånvaro och medelvärdet. Generellt hade gymnasieeleverna högre frånvaro vid inskrivningen i projektet. Vid inskrivning var frånvarosiffran 29% och under deltagande i projektet minskade den till 24%. Denna siffra är dock otillförlitlig då det saknas inskrivningssiffror för många elever, speciellt inom språkintruktionsprogrammet.

Skola	Medel frånvaro inskrivning	Medel frånvaro utskrivning
Västerviks gymnasium	44%	25%
Kalmarsund gymnasieförbund	37%	30%
Vimmerby gymnasium	20%	17%

Västervik där man arbetat med samma elever under hela året har tydligt positivt resultat från 44% till 25%, vilket får anses som en positiv utveckling.

Värt att notera är också att elever inom kommunala uppföljningsansvaret inte är medräknade i statistiken.

Enligt deltagarstatistiken hade 25% av deltagarna i grundskolan behörighet till gymnasiet vid inskrivning. Ett år efter deltagandet i nian läser 86% av eleverna på ett nationellt program, 34 elever yrkesförberedande, 22 elever högskoleförberedande, 7 elever inom IM-programmet och 2 elever inom specialskola. Under tiden i projektet på gymnasiedelen fokuseras på att behålla eleverna i gymnasieskolan, trots det är andelen elever som flyttas över till kommunala uppföljningsansvaret en stor del av främst Kalmargymnasieförbund del. Dessa är ca 90-talet elever som inte syns i statistiken.

”Mjuka värden”

I början av projektet var fokuset mycket på frånvaro och förbättring av studieresultat mätt i höjning av närvaro och meritpoäng men under projektets gång har de sk mjuka värdena fått mera plats. Hur man mår och känner sig har fått större fokus och coacherna har arbetat aktivt för att elever ska få bättre självkänsla, tillit och förutsättningar för att få lyckas.

Under projektet andra och tredje år har det genomförts en enkät med deltagande skolor där eleverna fick svara på vad de ansåg om projektet och hur det påverkade deras skolsituation.

På grundskolenivå skickades den ut under april-maj 2019 och mars-april 2020 där eleverna fick skatta eget mående, trygghet, undervisning och stöd. Genomförandet skilde sig något åt men besvarades av totalt 73 elever, varav 65 besvarade samtliga frågor.

32 tjejer, 40 killar och 1 person som inte ville uppge könstillhörighet.

Hälften av eleverna uppger att de mår bättre vilket är ett gott resultat och en förutsättning för att kunna prestera på god nivå i skolan.

En tredje del av deltagarna har lärt känna sig själv bättre, vet vad de vill i framtiden, vet vad de är bra på och har fått verktyg som de kan nyttja i livet och i skolan.

En fjärde del uppger att de känner sig trygga i sig själva.

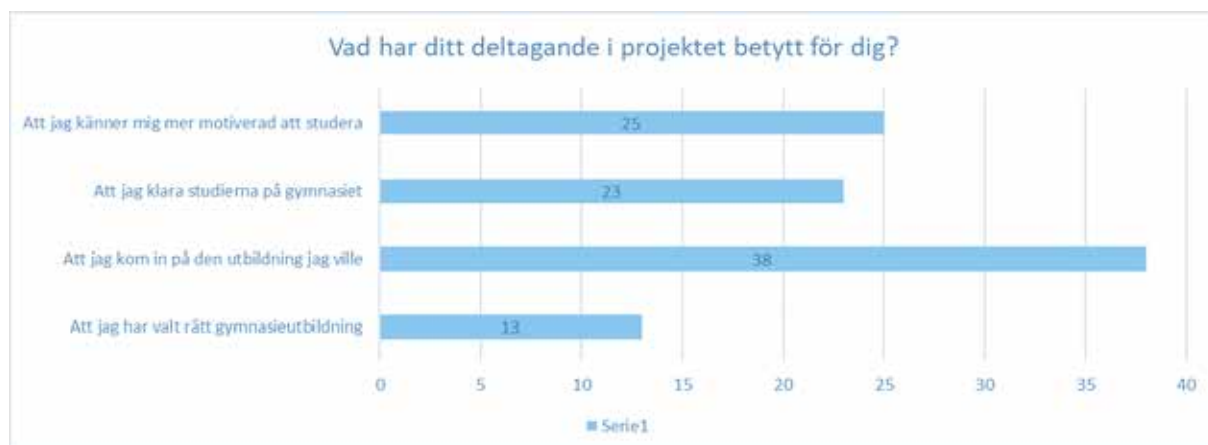
Nästan 40% har fått större tillit till vuxna och 10 % till samhället i stort.

Om man jämför 2019 års projektelever med projektelever år 2020 finns en marginell skillnad i hur hjälpsamt man upplevt att projektet varit med lägre siffra 2020. Var i den skillnaden består går inte att utläsa. Möjligt kan utbrottet av Covid-19 ha spelat in under sista delen av projektet. Coacherna rapporterade in lägre motiva-

tion under den delen av projektet.

Tittar vi på hur attityden till skolan förändrats så är det en klar förbättring, 75% av eleverna har en positiv inställning till skolan. Betydelsen av att ha goda relationer, att få bli sedd och lyckas är den största framgångsfaktorn.

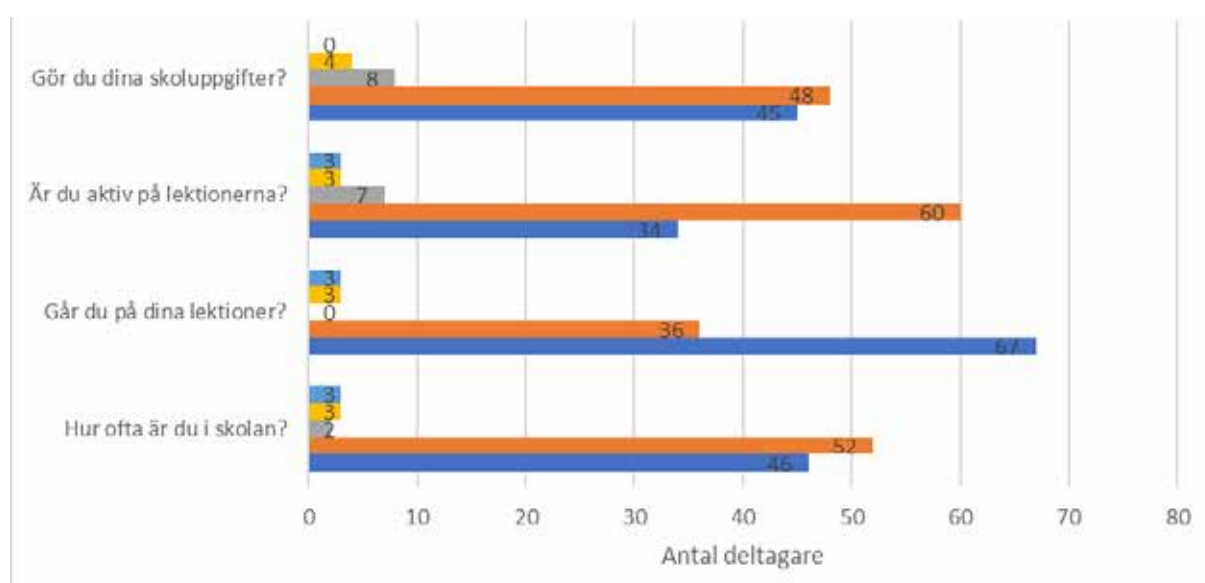

Knappt 60% av respondenterna uppger att projektet bidrog till att de kom in på det programmet de ville.

Motsvarande enkät genomfördes på gymnasiet under januari 2019 och februari 2020. Eleverna besvarade enkäten under tiden de var inskrivna i projektet. Totalt besvarade 117 elever enkäten, 104 svarade på samtliga frågor.

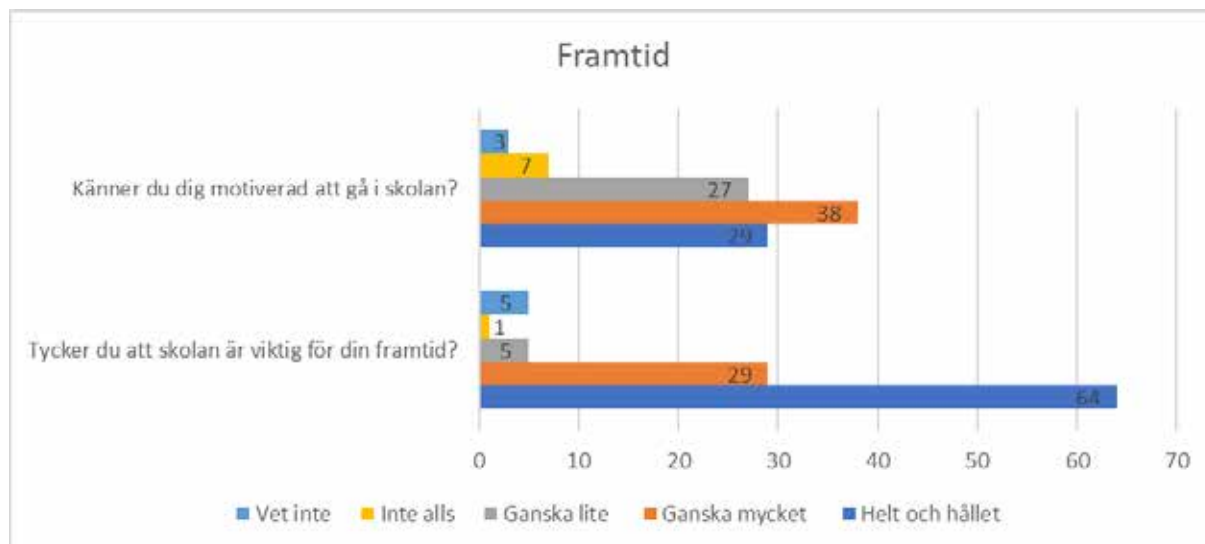
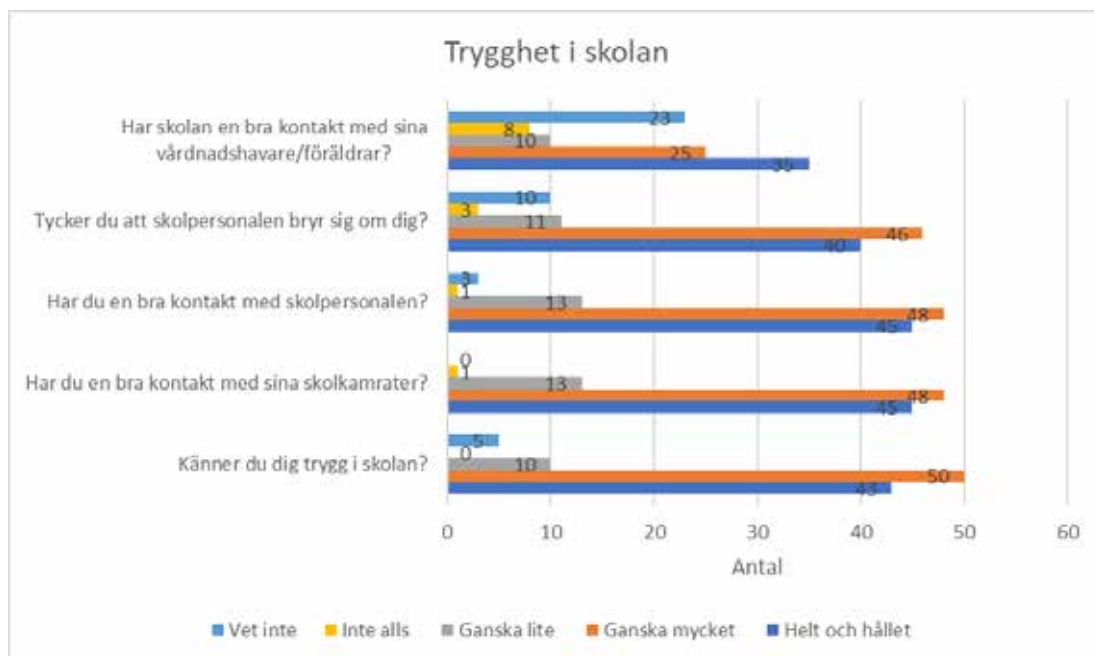

Hur ser din skolsituation ut?

Majoriteten av deltagarna svarar att de alltid eller nästan alltid är i skolan och går på lektionerna. De flesta är även aktiva och gör sina uppgifter.

Mycket av fokus i skolans värld idag handlar om att elever inte känner sig trygga i sin arbetsmiljö, så siffrorna att de flesta av projekteleverna känner sig trygga och har bra kontakter är ett mycket bra resultat av coachens arbete.

Citat hämtade från intervjuer med elever genomförda av VETA vid besök på skolan:

"Bra att ha en vuxen att prata med som inte bedömer en. Lättare att vara öppen då. Coachen lyssnade på när jag var arg och ledsen och kom ofta med bra tips som jag lyssnade på."

"Min tid i grundskolan var tuff ibland trivdes jag inte. Men sista året i nian var bättre. Fick stöd och hjälp utav många fler vuxna då".

"Projektet har hjälp mig med att höga mina poäng med nästan 100p jag trodde aldrig att jag skulle komma in på det programmet jag valde, men det gjorde jag för att stödlärarna på skolan är så extremt duktiga på sitt jobb men man vet också att dom vill att man ska må bra i allmänhet och inge bara i skolan och detta har gjort mig mer motiverad att gå till skolan varje dag för jag vet att jag har människor som hjälper mig i allt från skolarbete till hur jag mår <3".

Slutsatser

Vad säger forskningen om elever med hög skolfrånvaro?

Genom klinisk erfarenhet vet vi att elever med hög skolfrånvaro i högre grad än andra har lägre självkänsla, svårt med tillit till vuxna, oftare har en funktionsvariation, högre förekomst av ångest/depressionssymtom samt även somatiska besvär.

Vi vet att ökad kunskap kring problematiken leder till tidigare upptäckt och därmed möjlighet till tidigare insatser, dessa måste utgå från den enskilda eleven och dennes behov. Kartläggning och tydliga rutiner ger bättre möjlighet för att rätt åtgärder sätts in.

(Här finns en brist i projektet, vi vet att ju tidigare man upptäcker problematiken desto tidigare kan åtgärder sättas in. Detta har inte varit möjligt att följa då projektet inte tillåtit yngre elever vara delaktiga utifrån regler inom EFS som har åldersgräns 15 år och uppåt. De rutiner och kartläggningar som utarbetats kan dock med fördel användas i lägre åldersgrupper. Önskemål från samtliga grundskolor i projektet har varit att yngre elever skulle fått vara en del av projektet, att enbart arbeta med elever i åk är inte optimalt.)

Statistiken visar mätbara värden. Där kan man se att projektet till stor lyckats del öka närvaro i skolan samt att betyg/studieresultat ökat bland deltagarna. På grundskolan syns tydligt att resultaten och behörigheten till gymnasiet ökat, det är svårare att mäta inom gymnasieskolan men avhopp från studierna är mätbart och dessa har minskat.

Att mäta frånvaro/närvaro är mer komplicerat, då siffrorna kan ge ett något missvisande resultat. Till exempel har någon skola lägre närvaro procent vid avslut än vid ingång i projektet, detta kan då bero på att en elev inte alls är i skolan vilket drar ner hela gruppens statistik. På individnivå är upplevelsen bland coacher, lärare och elever att motivation, närvaro och studieresultat ökat mer än vad som faktiskt syns i siffrorna. Förklaringen kan finnas i att det nu finns kunskap om varför och en planering med uppföljning och åtgärder. Det finns en kunskap om bakomliggande orsaker. Elevens sociala sammanhang kanske har ändrats eller hen finns i annan aktivitet som inte syns i närvarorapporteringen.

Genom ökad närvaro finns större möjlighet för elever att få rätt sorts hjälp och stöd på rätt nivå och genom det således bättre förutsättningar för att klara målen. En ytterligare person som stöd i klassrummet eller som kan ge extra hjälp och uppmuntran, förklara och upprepa ger möjlighet att klara studierna och få högre meritpoäng. Undervisning i liten grupp eller en till en är hjälpsamt.

Det som dock blir tydligt och inte helt syns i siffrorna är att enbart "studiestöd" inte räcker. Under projektets gång har det blivit tydligt att relationen till coach

eller annan vuxen är minst lika viktig, att bli sedd och lyssnad på, att den sociala situationen kring elever spelar in. Trygghet och trivsel är en förutsättning för att kunna påverka frånvaron, kunskap kring varför eleven inte är närvarande i skolan. Det räcker inte att enbart se till resultat utan även andra värden behöver noteras. På flera skolor omvärderas under projektets gång "lyckat" resultat och värden som "ökad trygghet", "ökad självkänsla", "social involvering" och vikten av elevens mående blir även det ett "lyckat resultat". Elever är tydliga med att man behöver någon som finns som vuxenstöd och som man har en annan relation till än undervisande lärare. För lärare idag upptas mycket av tiden till andra uppgifter än de rent inlärningsmässiga, vilket ofta upplevts som belastande då man inte hinner med och coachens relation till eleverna kan då bli avlastande och ett bra stöd.

Vi kan mäta hur eleverna uppskattar sitt förändrade skolbeteende genom intervjuer och olika skattningar av så kallat "mjuka värden" genom det vet vi att eleverna har ökat sitt välmående. Eleverna skattar ett bättre mående, har ökad trivsel och trygghet i skolan, detta är en förutsättning för att studier ska kunna optimeras och på sikt ge ett bra resultat med hållbarhet.

På de två gymnasieskolor som man arbetat med kommunala uppföljningsansvaret har det varit svårt att få tillförlitliga siffror. Detta beror på olika orsaker, som organisatoriska faktorer och att uppdraget inte varit helt tydligt. Elever kan också gå från att ha varit på ett program och syns då i den statistiken för att sedan hamna under KAA och då flyttats till hemkommunen som inte varit med i projektet.

I vissa kommuner har det visat sig att det tidigare inte funnits någon säker sammanställning över "avhoppare" och unga som vare sig studerar eller arbetar, varför det inte finns någon statistik att jämföra med. Så vi har ingen tydlig bild av hur projektelever inom det kommunala uppföljningsansvaret i siffror ser ut i projektet. Dessa elever har under projektets gång identifierats, kartlagts och vid behov slussats vidare, ibland till annan verksamhet.

Vad har gjort skillnad?

Vad finns bakom siffrorna och resultaten

Coachens roll mot eleven

En vuxen i skolan som kan erbjuda ett komplement till undervisande lärare är det enkla svaret, men därmed inte sagt att roll och ansvar är enkelt.

I projektet finns medarbetare med olika kompetenser vilket är betydelsefullt och viktigt men när eleverna får beskriva är det ord som "engagerande, kunniga, förstår allt, lyssnar" som används. Relation och direktkontakt utgörs i låg utsträckning av formell kompetens men utgör kärnan i mandatet och är snarare

personliga egenskaper och en förmåga att kommunicera med ungdomar. Att vara coach är "något annat", någon som finns där, som kan se små delmål, har tiden till att hålla ut över tid, som vägleder och motiverar så att man vågar pröva, göra misstag för att sedan lyckas och stärkas i det. Det har varit viktigt att få in en annan kompetens i skolarbetet, att komplettera med en psykosocial del som blir hjälpsam för samtliga.

Många elever har erfarenheter av att misslyckas och har en negativ bild av lärare, därför är det viktigt att coacherna får tid att skapa relation till eleven och tillåts ha en annan roll. Först därefter finns mandatet att börja arbeta med elevens motivation kring sina studier och betyg.

Skolledning, rektor

Ledningen på skolan har stor betydelse för hur projektet påverkat arbetet direkt med eleverna men också attityden på hela skolan. Där man varit öppen för att pröva nytt och arbeta med förändring på alla plan har coacherna snabbare kommit in i sina roller. Mandatet att ha en egen och annorlunda roll än undervisande lärare har varit positiv. På flera skolor har man haft samarbete med flera andra yrkeskategorier i skolan, man har haft täta kontakter och uppföljningar kring elever, även det varit en förutsättning för gott resultat. Det har funnits ett samarbete kring att arbeta fram hållbara riktlinjer kring frånvarorapportering och att man från ledningen ser till att denna följs, det vill säga implementeras i hela skolan. I en verksamhet där det alltid finns ett stort behov behöver man påminnas om mål och syfte annars är risken stor att man "flyter in" och används vid akuta behov och som vikarie.

Elever

Det är svårt få elever att svara på enkäter och även delta vid intervjuer, bortfallet är stort. I de svar som ändå finns är det tydligt att relationen till coachen är viktig, speciellt inom grundskolan. På gymnasienivå är kontakterna mer riktade mot eget ansvar och framtids tänk och ibland kortvarig men även här uppger eleverna att man fått god hjälp av coacherna.

För eleverna är tillgängligheten och flexibiliteten viktig, att få hjälp i stunden oavsett om det är med studier eller andra problem är en betydelsefull skillnad i tonårsvärlden.

Analys

Utmaningar och svårigheter

Styrning och ledning

I ett projekt med tio olika skolor och fem olika kommuner, på grundskole- och gymnasienivå, påverkas givetvis projektet av de förutsättningar som finns i varje verksamhet. Arbetssätt, rutiner och strukturer på varje enhet har gjort att det blivit flera olika projekt i ett stort projekt, vilket har påverkat projektet på organisationsnivå.

På flera av skolorna har man uttryckt att organisationen kring projektet som helhet inte varit tillräckligt tydlig. Projektets huvudmål har varit liknande för samtliga skolor men hur projekten har arbetat för att nå målen ser dock, som beskrivits ovan, olika ut. Väl ute i verksamheten blev arbetet olika utifrån de förutsättningar som gällde för respektive verksamhet. Elevcoachens arbetsroll blev då inte enhetlig eller tydlig och man kunde inte ta hjälp av varandra.

Förklaring till detta handlar om ledningsproblem, på skolnivå men också på regional nivå. På regionalnivå skulle funnits tydligare rollfördelning och vid uppstarten skulle enhetliga riktlinjer kring dels vilka elever som "passar" in i projektet, dels enhetliga screenings/kartläggningsdokument funnits detta för att underlätta vid uppstart och gjort det lättare att sedan jämföra och mäta värden.

Metoder finns men är i flera fall är inte dokumenterade eller systematiserade och riskerar att inte hålla över tid. Täta uppföljningar och en aktiv styrningsgrupp har saknats över tid, vilket lett till att skolorna varit hänvisade till egna lösningar. Ett samstämmigt helhetstänk har saknats, mycket beroende på att resurserna på regional nivå inte funnits.

Hur väl förankrat projektet varit hos skolledning och rektor men även för övriga i skolan har påverkat coachens roll. Där rektor varit väl insatt och gett tydligt mandat har coachen lättare kunnat hitta sin roll och kunnat samverka kring eleven för att få till optimalt resultat. Här har man även kunnat öka kompetens och kunskap om motivationshöjande insatser och teambyggande runt målgruppen.

Medan på andra skolor har coachen upplevt att man haft svårt komma in i rollen, inte fått några elever att arbeta med och att en "konkurrenssituation" med andra yrkeskategorier uppstått. Projektarbetaren har blivit isolerad och ensam med ett fåtal kontakter. Coachen har inte haft förutsättningar eller mandat att arbeta med elever, vilket främst beror på otydlig ledning. Det har heller inte alltid varit tydligt vilka elever som skulle delta i projektet utan först "när man provat allt" så har eleven blivit projektelev.

En belastande omständighet är att det varit en stor personalomsättning där både projektmedarbetare och projektledare bytts ut på olika nivå. Omsättning på personal har på vissa skolor påverkat projektet och "omstart" har behövts göras. Bristen på projektkoordinator har påverkat projektet som helhet.

Individnivå/coach

Framför allt har projektmedarbetarna uttryckt att man i början av projektet saknade tillräckligt med stöd och stöttning. Avsaknaden av en tydlig arbetsbeskrivning av rollen som coach i början av projektet gjorde att varje skola/coach själv fick identifiera sin plats och roll. Det har funnits en otydlighet som resulterat i olika förväntningar från exempelvis lärare och coach.

På flera skolor har coachen varit ensam i sin roll och det har blivit svårt att identifiera vad och vad man inte ska göra. En tydligare beskriven roll hade också underlättat i samverkan med andra yrkeskategorier ute på skolan. Hur "nära" och insatt ledningen varit har också påverkat coachens förutsättningar och mandat, vilket beskrivits ovan.

Att rollerna och arbetssätten sett så olika ut har gjort att man inte tillräckligt har kunnat samverka och ta hjälp av varandra vilket hade varit ett önskemål. Erfarenhetsutbyte och nätverkande har annars upplevts som positivt och under projektets gång blivit mer betydelsefullt.

Arbetet med eleverna upplevs som positivt och givande samtidigt som coacherna upplever att tiden inte räcker till. Arbetet är ofta relativt ensamt då man är ensam i sin yrkesroll. Det kan finnas en risk för att det flexibla individanpassade arbetet med eleverna, då man alltid ska vara tillgänglig, saknar avgränsningar och att det inte avsätts tillräckligt med resurser för att möta eleverna. Att inte veta om eller hur metoderna kommer användas efter projektavslut är ett orosmoment så en tydlighet kring implementering och långsiktighet bör finnas med redan från början.

Under arbetets gång har coacherna hittat sina roller och under tredje året har det varit en tydlig processutveckling där flera rutiner, kartläggningar, screeningdokument, samverkansdokument med mera använts och testats av med positiva resultat.

Det har funnits en önskan kring att utöka möjligheten kring att samverka kring "svårare" elever.

Coacherna har haft en nära relation till eleverna och arbetet sättet har upplevts som mycket positivt, vilket också bekräftas av elevernas svar i enkäten. Samtliga skolor har haft önskemål om en fortsättning i någon form.

Måluppfyllelse

Målet att öka motivation, närvaron och studieresultat bland projekteleverna har på individnivå uppnåtts. Frånvaron något mindre än vad som var målet, den genomsnittliga närvaron var 86 procent, strax under projekt målet, men det som är minst lika viktigt är att skolorna förändrat sin syn på frånvaro. Nya rutiner och nytt synsätt med en ökad kompetens kring betydelsen av ökad närvaro finns.

Målet med ökad behörighet till gymnasiet utifrån ett ökat meritvärde visar på positivt resultat. Vid inskrivningen av projektet hade 25 procent av grundskole-eleverna behörighet till gymnasiet. Vid utskrivning (eller i april 2020 för den sista deltagarkullen) var 52 procent behöriga till gymnasiet. Dessutom blev ytterligare några elever behöriga vid slutet av terminen och efter sommarskola. Dessa syns inte i statistiken.

Målet på verksamhetsnivå är det mer tveksamt kring vilka resultat som nåtts men på flera skolor implementeras projektet i någon form och arbetet fortsätter.

I viss mån finns ny kunskap hos skolpersonal om vikten av närvaro och det finns pågående utvecklingsarbete kring projektets målgrupp. Personal har ökat sin kunskap kring vikten av motivationshöjande insatser, coachning och teambyggnad runt målgruppen.

Coacherna har bidragit till förbättrat samarbete mellan yrkesgrupper och även att andra kompetenser kommer in i skolan.

På flera skolor har nya riktlinjer, kartläggning och styrdokument utformats.

Det vi inte kunde förutse: Covid 19

Det är alltid svårt att veta vad som kan påverka ett projekt men att delar av skolverksamheten skulle stängas ner och elever inte få vara i skolan fanns inte i vår tankevärld.

Förutsättningarna förändrades drastiskt under våren 2020, framförallt för gymnasieeleverna. Stängningen av skolan blev dessutom långvarig.

Generellt så är projekteleverna just de elever som behöver mötas upp personligt med täta kontakter vilket blev svårare på grund av vårens distansundervisning. Det är de elever som har svårast komma igång, hålla ut och arbeta med eget driv och ansvar.

På grundskolan rapporterade man en ökning av frånvaro i början av utbrottet under mars månad. De elever som coacherna haft kontakt med var hemma av olika anledningar, ibland även sanktionerat av föräldrar som inte ville att ungdomarna skulle vara i skolan på grund av smittorisken. Här blev relationen till coachen

viktig och avgörande, coacherna arbetade aktivt för att få tillbaka eleverna till skolan. Motivation och coaching kring att satsa på att få upp meritpoängen så man kunde söka till gymnasiet, blev centralt. Detta gav resultat och flera elever kom tillbaka och i slutet av terminen är andelen projektelever tillbaka som i början av terminen innan. Flera skolor erbjöd dessutom sommarskola vilket gav extra tid och ytterligare elever nådde godkända resultat.

Inom gymnasiet i Västervik och Vimmerby där man hade långvariga kontakter med eleverna verkade tendensen vara tvärtom. I början hade man god kontakt och till och med högre närvaro då man kunde mötas i den digitala världen och inte behövde ta sig till skolan fysiskt. Under mars och april beskrev coacherna att det trots allt fungerade väl även om vissa aktiviteter förändrats eller helt fått ställas in.

Någon elev möttes upp i en-till-en-undervisning i egen lokal i skolan.

Under maj kunde man även på gymnasienivå se en nedgång i kontakter och frånvaron ökade. Möten ställdes in och bestämda aktiviteter genomfördes inte av eleverna. Skillnaderna i elevers villkor och förutsättningar i hemmiljön blev tydligare, alla elever har inte samma möjlighet till studiero i hemmet eller möjlighet till stöttning.

Inom Kalmargymnasieförbund där man arbetat mer övergripande och inte haft några längre enskilda kontakter med elever blev det betydligt svårare att genomföra projektet och elevkontakterna minskade kraftigt. Situationen att möta upp en elev man aldrig träffat digitalt är en svårighet och igen blir det tydligt att relationen är avgörande. Har man sedan dessutom inte direkt någon möjlighet erbjuda lösningar i form av praktik, studiebesök eller annat är det en grannlaga uppgift att behålla eleven.

På övergripande nivå har nätverksmöten blivit digitala möten och erfarenhetsutbytet har inte blivit detsamma. Inbokad konferens utifrån kompetenshöjande insatser har inte kunnat genomföras. Möten har mer blivit en nulägesbeskrivning av situationen på respektive skola, viss erfarenhet kring hur man löst situationer har kunnat utbytas men diskussionerna har påverkats av det digitala forumet. De sista skolbesöken inför avslutningsrapporten har alla skett digitalt då inga skolbesök kunnat göras. Sista spridningskonferensen och VETA:s slutrapportering skedde digitalt tyvärr med sämre uppslutning då den flyttats fram och tidsmässigt hamnade i terminsavslutningen. Slutkonferensen har även den fått ändrats och flyttats fram.

Slutord

Att tänka på om vi fick göra om allt igen

Det absolut viktigaste är en enhetlig ingång i projektet med en gemensam målsättning, tydlig styrkedja och noggrann beskrivning kring olika ansvarsområden samt de olika rollerna.

Att man arbetar med ett tydligt syfte och att man på den regionala nivån följer upp, utvärderar och kan stötta delprojekt vid behov. Utifrån den erfarenheten behövs en övergripande projektkoordinator eller annan person som håller ihop projektet, som ansvarar för att hålla kvar fokus, påminner om mål och syfte och som finns regionalt utanför skolorna.

Att starta upp med ett mindre antal enheter för att sedan eventuellt lägga till ytterligare skolor. Det har varit positivt där det funnits samverkan mellan grundskola och gymnasieskola inom samma upptagningsområde, så det hade varit ett önskemål.

Att ledningen på skolan tar ansvar för att hela "skolan" är medveten om vad projektet innebär och att det följs upp, att projektet tydliggörs och att det implementeras i vardagssituationen.

Att man redan från början påminns om att regelbundet dokumentera och utvärdera det man gör och att det finns enhetliga manualer för detta.

Önskemål om att åldersgränsen på 15 år inte fanns, utan man redan vid stadiet bytet till åk 7 kunde börja arbeta med "riskelever".

"Roligare? Ja verkligare. Skitrolig. Typ att man får den hjälpen man behöver, och sen bemöts man av elevcoacherna på ett väldigt bra sätt."

Motivation leder till framgång

Ett projekt finansierat av ESF år 2017-2020

Kommunförbundet
Kalmar län

